

Factsheet: Weidegang voor melkvee

Achtergrond

Gras en weidegang zijn de basis voor de grondgebonden veehouderij. Weidegang en grondgebondenheid zijn sterke dragers van het imago van de melkveehouderij. Wageningen University & Research doet onderzoek naar alle aspecten van weidegang en brengt daarover advies uit. Dat gaat bijvoorbeeld over de afweging tussen weiden en opstallen. Sinds een aantal jaren gaat het vooral over verbeteren van het financieel rendement van weidegang voor de bedrijven die kiezen voor weidegang.

Integraal afwegen

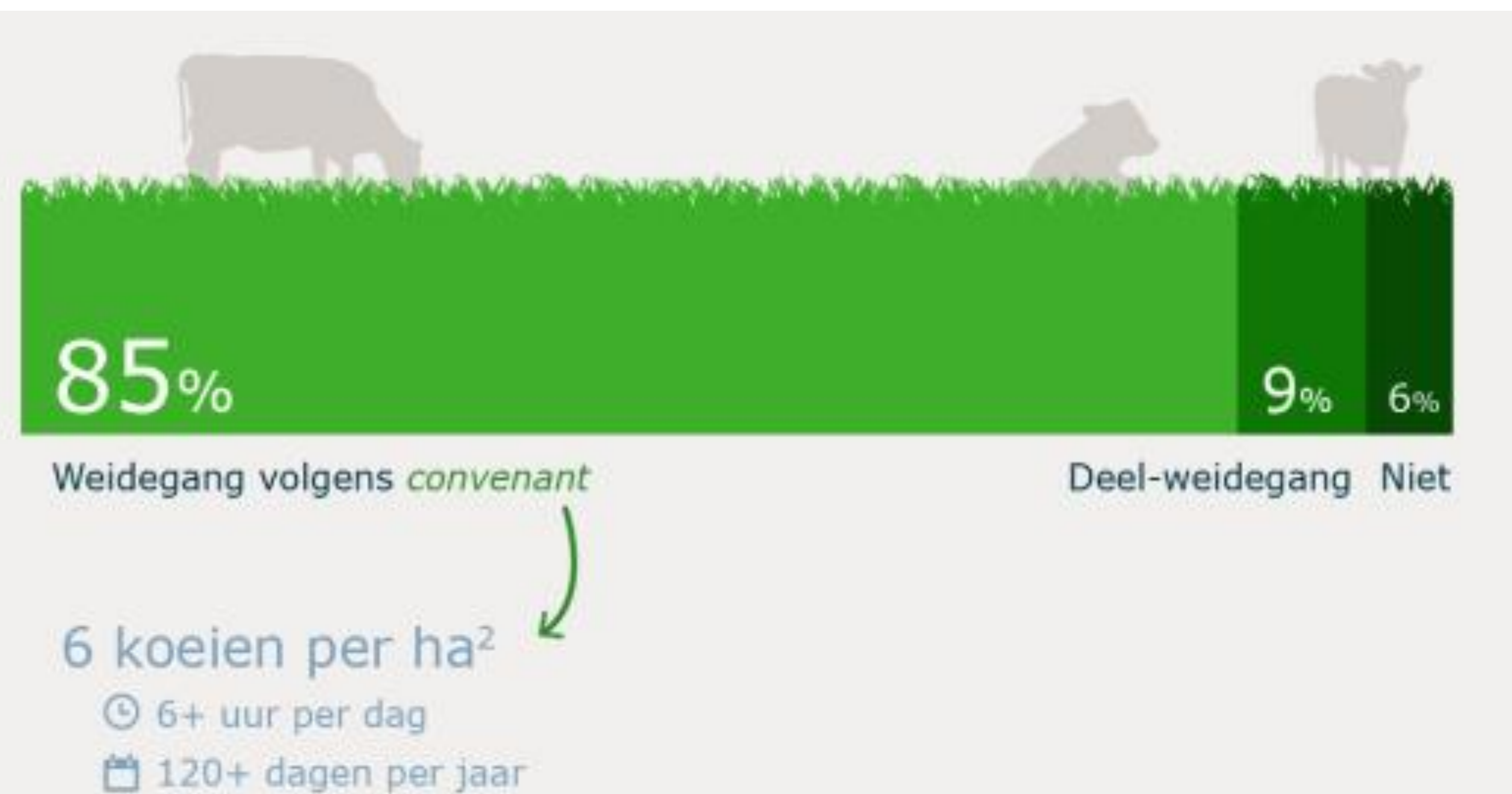
Weidegang is een integraal onderdeel van het totale melkveehouderij bedrijfssysteem. Het heeft invloed op nagenoeg alle duurzaamheidsaspecten: milieu, economie, ruwvoerproductie, diergezondheid, maatschappij etc. De invloed van weidegang op elk van deze aspecten is niet enkel positief of negatief, maar geeft een genuanceerd totaalbeeld. Zie daarvoor ook het rapport 'Belang van weidegang' dat regelmatig wordt geciteerd (<http://edepot.wur.nl/34279>). Met het éézijdig uitlichten van positieve/dan wel negatieve aspecten verdwijnt dat totaalbeeld. De afweging weiden of opstallen en het wel of niet verplichten van weidegang wordt daarom bij voorkeur integraal gemaakt en niet op basis van enkele aspecten.

Belemmeringen voor weidegang

- Onvoldoende beschikbaarheid van gras per koe als de beweidbare oppervlakte niet meegroeit met het aantal dieren;
- Afname van de grasopname per koe, waardoor beweiding economisch gezien minder aantrekkelijk wordt;
- Stijgende veebezetting per ha, waardoor steeds meer bedrijven de kritische veebezettingsgrens bereiken;
- Te lange loopafstanden van de weide naar de stal voor het melken;
- Sneller vertrapping van gras en bodem door grotere koppels melkvee;
- Management van gras en koe wordt complexer;
- Meer arbeid voor de veehouder (er treden piektijden op en de totale dagelijkse arbeid neemt toe).

Mogelijkheden en oplossingen

- Toename van de beweidbare oppervlakte door verwerven van grond (pacht, eigendom), zodat deze gelijke tred houdt met de toename in de koppelgrootte. Dit kan gestimuleerd worden door verbetering van de verkaveling door kavelruil en aanleg van koetunnels of oversteekplaatsen, met name in het zuiden en oosten van Nederland.
- Toename van de beweidbare oppervlakte door groei van het areaal grasland op de huiskavel, ten koste van andere voedergewassen.

Figuur: Op 85% van de bedrijven kan voldaan worden aan de weidenorm van 120 dagen en 6 uur per dag. (Rapport 917, <http://edepot.wur.nl/362949>)

- Meer of hogere graslandopbrengst en betere benutting van weidegras door ontwikkeling van nieuwe beweidingssystemen bij hoge veebezettingen (met behulp van onderzoek en innovatie).
- Verdere versterking van het vakmanschap van de veehouder op het punt van gras en koe. Dat kan bijvoorbeeld met behulp van *best practices*: aan veehouders laten zien waar beweiding met grote koppels goed werkt en hoe het werkt. Denk ook aan: technische ondersteuning van de veehouder, bijvoorbeeld gebruik van sensoren bij koe en gras om graslandmanagement te vereenvoudigen of de inzet van eenvoudige beweidingssystemen of managementtools.
- Ontwikkelen en stimuleren van andere vormen van weidegang, denk hierbij bijvoorbeeld aan concepten uit het project Kracht van Koeien of nieuwe stalconcepten die beter aansluiten bij de principes van beweiding.
- Stimuleren van beweiding door alternatieven te bieden voor de 120 dagen/6 uren norm voor weidegang.
- De inhuur van extra arbeid.
- Economische prikkels (verhogen van de weidepremie of kostenbesparing), zodat meer financiële armslag ontstaat om de belemmeringen op te lossen.
- Andere prikkels, zoals belastingvoordelen of voordelen bij vergunningen of het verkrijgen van subsidies.
- Bieden van educatie en trainingen aan melkveehouders.
- Meer educatie rondom gras en beweiding op agrarische scholen.

Concluderend

Vanuit de mogelijkheden die ons land biedt en de doelen die de Nederlandse zuivelketen zichzelf opgelegd heeft, kunnen we stellen dat het belang van weidegang in de melkveehouderij in Nederland breed wordt gedragen. Uit studies blijkt dat het niet op alle locaties logisch is en ook niet overal qua bedrijfsvoering mogelijk is. De studie 'Beweidbare oppervlakte en weidegang op melkveebedrijven in Nederland' (<http://edepot.wur.nl/362949>) laat zien dat 85% van de bedrijven kan voldoen aan de weidenorm van minimaal 120 dagen weidegang met minimaal 6 uur per dag. Vakmanschap is noodzakelijk om succesvol te beweiden.

